

Helsingfors/Mariehamn 30.10.2024

Nr 32/24

Hänvisning Justitieministeriets skrivelse
16.10.2024, VN/19278/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet begär i skrivelse 16.10.2024 Ålandsdelegationens utlåtande beträffande ett utkast till en överenskommelseförordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Utlåtande från finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- samt hälsovårdsministeriet och samtycke från Ålands landskapsregering har bifogats handlingarna.

Genom förordningen upphävs republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 347/2006).

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Behovet av en ersättande överenskommelseförordning har föranletts av en omorganisering av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen i riket. De lagändringar som sammanhänger med överföringen av behörigheten att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden träder i kraft den 1 januari 2025.

Bestämmelserna i 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2003) har ändrats så att arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralens utvecklings- och förvaltningscenter ska ge bindande utlåtanden till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig

till en annan stat för att söka arbete där. Bestämmelser om detta finns i 11 kap. 4 b § i rikslagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I den nya 4 c § i 11 kap. i rikslagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det om avvikande tillämpning av det nämnda kapitlet så att det i landskapet Åland är närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter som ger arbetskraftspolitiska utlåtanden om en persons rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt 4 § 1 mom. och lämnar underrättelse enligt 4 b § om arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning i landskapet Åland.

För att bevara nuläget föreslås det att den nu gällande överenskommelseförordningen ersätts med en ny förordning.

I den nya förordningen föreslås bestämmelser om skötseln av uppgifter som hänför sig till lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden samt underrättelse om att en arbetssökande begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

Med stöd av 1 mom. i paragrafen ska Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet (nedan AMS) i landskapet Åland ge arbetslöshetskassan arbetskraftspolitiska utlåtanden om förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner samt sköta andra uppgifter som hänför sig till lämnande av utlåtanden. Bestämmelserna motsvarar nuläget i fråga om uppgiftsfördelningen mellan landskapets och statens myndigheter.

Med stöd av 2 mom. ska AMS i landskapet Åland underrätta arbetslöshetskassan om att en arbetssökande har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1, 13, 14, 22 och 23 punkterna självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, socialvård, undervisning, näringsverksamhet och främjande av sysselsättningen. Lagstiftningsbehörigheten gällande försäkringsavtal och socialförsäkring har i självstyrelselagens 27 § 11 punkt och 29 § 1 mom. 3 punkt hänförts till riket.

Enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (2003:71) är rikslagen med vissa avvikelser tillämplig i landskapet. Rikslagen skall tillämpas i landskapet till den del lagen innehåller bestämmelser om arbetslöshetsdagpenning som betalas som grunddagpenning och den därtill anslutna barnförhöjningen samt arbetsmarknadsstöd.

Rikslagen innehåller bestämmelser om inkomstrelaterad dagpenning. Dessa bestämmelser har inte intagits i blankettlagen eftersom rikslagens bestämmelser om inkomstrelaterad dagpenning enligt 27 § 11 punkten och 29 § 1 mom. 3 punkten självstyrelselagen hör till rikets behörighet och därmed är direkt tillämpliga i landskapet.

Den föreslagna överenskommelseförordningen reglerar i landskapet Åland avgivandet av de i rikslagen avsedda utlåtandena samt underrättelse om att en arbetssökande begett sig till en annan stat för att söka arbete där. Eftersom dessa utgör uppgifter som hör till riksförvaltningen kan de i enlighet med 32 § självstyrelselagen överföras på en landskapsmyndighet.

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. I enlighet härmed har i förordningens 2 § intagits bestämmelser om kostnadsfördelningen.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att den föreslagna överenskommelseförordningen i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Henrik Lindeman
sekreterare